fundat[a] fecisse[b] narramus cẽsem⁹[c] super sic narratis fidem plenariã adhibendam. ¶ Volentes ad pterita ⁊ pendentia[d] etiã per appellationem negocia hoc extendi.

Rubrica de testibus.

¶ Clemens.v. in ɔcilio viennensi

¶ Per testes xpianos ɔuinci psint iudei ⁊ saraceni: nõ ob. contrarijs priuilegijs regũ ⁊ principũ qbus si vtant subtrahitur illis xpianorũ commertium. Jo.an.

Cum iudei quidam ⁊ saraceni[e] sicut accepimus q super ciuilib⁹ aut criminalibus[f] cõuinci per christianos[g] non possint: se priuilegijs regũ ⁊ principum[h] tueantur: quia id nedum iuri[i] cõtrarium: sed ⁊ christiane religioni[k] opprobriosum est quãplurimum ⁊ aduersũ reges eosdẽ ⁊ principes in domino exhortamur[l]: ne concedant huiusmodi decetero priuilegia vl' seruent aut Fuare pmittant[m] etiã iam cõcessa. ¶ Quod si iudei aut saraceni priuilegijs talibus vti[n] presumpserint christianorũ cõmunio eis subtrahat[o]: sic q xpiani ab eorum abstinere cõmunione cẽsura ecclesiastica si opus fuerit[p] cõpellantur.

I. Idem.

¶ Publicatis attestationibus testes pduci non psint etiam in causis appellationis super eisdem articulis vel directe contrarijs. Joã.an.

Testibus rite[q] receptis: ⁊ eorũ attestationibus publicatis[r] sicut nõ licet super eisdem[s] vel directo[t] ɔtrarijs articulis alios[v] vel eosdem testes in principali causa producere[x]: sic nõ debet in appellationis[y] causa licere. ¶ Cum[z] non minus in appellationibus q̃ in principali causa subornatio sit timenda.

Rubrica de iureiurando.

vel capi: quem dicit sepius exdicasse: vel suspendisse: vel mãdat cũ cuitari: vel cõmittit alicui prouisionem beneficij expressa persona vel nõ expssa cui puideri debeat q vacare narrat altero de predictis modis.

a ¶ Fundatur. in narratiuis ergo super quibus non fundatur papalis intentio haberet locum decreta. si papa. i. respon. de priuile. libro. vi. patet exemplũ in eo quod ibi no. glo. ij. facit quod nota. iiij. q. vi. hoc quippe. ⁊. xxiij. di. domin⁹. Nũ quid autem instrumentum sententie in quo dicitur libellum oblatum lit. cõte. ⁊ similia de his fidem faciat scripsi post Inno. ⁊ Hostiẽ. ẽ. eo. quoniam contra super verbo que occurrerint: ⁊ no. in spec. de instru. edic. §. restat. ad fi. ver. in summa: ⁊ facit qđ no ta. in spec. đ proba. §. fi. ver. sed pone iudex. ⁊ de peura. §. ij. ad fi. §. ver. illud quoq̃.

b ¶ Fecisse narramus. Quid si talia narrata super quibus fundatur intentio pape non sunt de facto suo p hanc litteram videtur q illa non probent. ⁊ facit versi. qđ sequitur super sic narratis: sm quod videt q si confert beneficiũ q narrat in curia vacasse per mortem beneficiati cum hec narratio non sit de facto suo non probet: qđ videtur graue: tamen rationem habet i tanto: q2 in facto proprio nõ sic presumitur error: vt i alieno de rescrip. ab excõmunicato: cum suis concor. bene facit. j. de sentẽ. excom. si summus: satis puto q talia vba probant saltem presumptiue ex quo super illis fundatur intentio pape. ita q persumptiõi stabitur: nisi cõtrarium probetur: facit quod no. de rescrip. nõnulli: in glo. penul. poterit tamen probari contrarium puta illum mortuum esse extra curiam qđ fieri non posset in his que papa narat de suo facto: ⁊ hoc forte vult littera infra ibi fidem plenariam: quasi intendat vt contra illam rationem nõ admittatur probatio: quod intelligo de probatione que perimat narrationem vel ipsam falsam ostendat: probatio vero per quam stante narratione releuaretur probans bene admittereẽ. pone in terminis: papa narrans renunciationem beneficij factam in manibus suis: ⁊ per eum acceptam confert illud vel conferri mandat bene potero probare quod illđ beneficium tempore concessionis spectabat ad me nõ ad cedentem vel quod ipse cedens prius cesserat in manibus ordinarij vel per ipsum fuerat illo priuatus: ⁊ his similia que narrationem pape non perimunt: facit de accu. cum dilecti. Ex his distingue narratiua rescriptorum papaliũ: an super his non fundatur intentio papalis: ⁊ tunc non probant vt in decre. si papa: aut fundatur: ⁊ tunc subdistingue: an sunt de proprio facto ⁊ faciũt plenissimam: que perimi non potest. aut de alieno: tunc faciunt plenam. sed perimi potest vt prediri.

c ¶ Censemus. quasi indicamus sententiamus statuimus iubemus deliberamus existimamus: hec omnia sonat hoc verbum vt infra dicam de concess. preben. c. j.

d ¶ Pendẽtia. concor. de. de iudi. dispendiosam in fi. ibi vide.

Cum iudei. Primo ponit dictum. Scđo ɔtrafacienti penam imponit ibi: quod si. Supplet concilium latera. ẽ. c. iudei. ¶ Saraceni vnde vtriq̃ dicatur: scripsi de iudeis ⁊ saracenis super rubrica.

f ¶ Criminalibus. de vtrisq̃ forte continebat priuilegium: sed forsan de alteris tantum.

g ¶ Christianos. licet christiani contra illos recipiantur in testes possunt tamen exceptione criminis per eos a testimonio repelli vt satis scripsi post Hostien. ẽ. eo. iudei.

h ¶ Principum. vide quod diri. j. de bap. c. vno regulariter iudei non compescuntur per ecclesiam: sed per seculares pricipes sub quibus degũt de iudeis: iudei. ij. ⁊. c. postulasti: ⁊. c. nonnullis. in fi. ⁊ facit. j. de re iudi. pastoralis in princi. ⁊. ẽ. de vsur. post miserabilem: in casibus tamen eos iudicat ecclesia qui no. in prece. c. iudei ad quos addas istum casum. Consueuerunt autem principes propter magnum lucrum quod a iudeis in terris suis degentibus consequũtur eis fauere ⁊ eos priuilegiare: vt hic: ⁊ de vsur. quanto circa illa tamen que sunt opprobriosa fidei illos priuilegiare non debent. vt hic.

i ¶ Iuri. ẽ. c. iudei: sz cũ i iudicijs sit Fuanda paritas de mu. pe. c. ij. C. de procu. sa. scri. lege in sacris. de except. cum inter. ergo videtur iuridicum q sicut christiani iudeos non recipiunt ɔtra se: sic nec ipsi cõtra iudeos recipi debeant. Solu. equalitas ista respicit personas actoris ⁊ rei: vt regulariter non liceat vni qđ non liceat alteri: de reg. iur. non licet libro. vi. sed non respicit personas testiũ: alias sequereẽ q fide dignus qui nõ recipit cõtra se criminosũ vel excõicatum in testem: nec contra illum in testimonium recipi posset.

k ¶ Religioni. quattuor modos qb⁹ sumiẽ religio nota. ẽ. de regula. super rubrica.

l ¶ Exhortamur. curialiter loq tur hic papa: ⁊ est si. đ sta. monа. recolentes. j. de iudeis. ca. .i. poterat enim eis cõmunicari ⁊ istigere eis penã. de iudeis iudei. ij. de maio. ⁊ obe. oẽs. ⁊ .c. solite de iude. nouit. lz autẽ hec exhortatio videatur consilium est tamen reuerentie: cui necessario parẽdum est: de hoc de eta. ⁊ qua. ad aures.

m ¶ Permittant. concor. de his que fi. a maio. par. ca. q̃siuit. de sen. excđ. nouit. concor. conci. vienẽ. ẽ. de sup. neg. prela. c. vno.

n ¶ Uti. non punit impetrantem tm̃ sed vtẽtem. si. de rescr. ex tenore.

o ¶ Subtrahaẽ. sic indirecte excommunicat illos ecclesia đ iudeis iudei: ⁊. c. si iudeos: ⁊ ca. postulasti ⁊ đ deci. de terris: đ vsu. post miserabilẽ: ⁊. c. quanto. de pui. quanto.

p ¶ Si opus fuerit. s. quia monitioni non parẽt: que semper precedit censuram. de senten. excom. sacro.

Testibus. Primo decidit casum dubium. Secundo illius rõnem reddit ibi: cum nõ minus. Imola determinat. no. ẽ. c. fraternitatis. ⁊. iiij. q. iij. si quis testibus: ⁊ quia decre. illam solẽniter cõmentaui: ⁊ ipsius cõmenti habetur copia: facilius hanc transibo.

q ¶ Rite. hoc dicit pro tanto: q2 si receptio testium non teneret. puta facta p eum qui non erat iudex cause: vel facta super principali lite nõ cõtest. eo casu quo fieri non potuit: vt lite nõ cõtest. accedens. ij. publicatio istarum attestationum non impediret productionem rite fiendam. facit qđ no. ẽ. eo. cum cãm in fi. vlti. glo. Item si aliqui testes deposuissent super articulo non incluso sup quo vide quod scripsi post Inno. in decre. fraternitatis. in. v. q.

r ¶ Publicatis. repete rite: hoc dico p tanto: q2 si indiscrete inscia vel iuita parte iudex publicaret: pars q̃ testificata nõdũ didicit: adhuc ⁊ testes pducere posset: ⁊ hoc casu dificari posset qđ no. hec. ẽ. eo. ɔstitutus. ij. in vlti. glo. ibi scripsi.

s ¶ Eisdem. super nouis. n. hoc lz: etiam in causa pricipali: ⁊ que sint noua plene scripsi in decre. fraternitatis. i. q. ij.

t ¶ Directo cõtrarijs. Indirectam vero cõtrarietatem bene licet pbare p testes post attestationes publicatas: puta absentiam partis vel testis a loco eo tempore de quo deponit p modum decre. ex tenore. ẽ. eo. qđ intellige vt ibi diri: ad idẽ. C. de ɔtraben. stip. optimã: sup directa vero ɔtrarietate non licet: nisi opponeretur falsitas directa ipsius testis cum corruptione: de quo scripsi de pba. c. licet super glo. ij. Essent autem directe contraria capitula de legitimitate ⁊ illegitimitate de presentia: ⁊ absentia: de furore ⁊ sana mente: de actu spontaneo ⁊ coacto: de virginiate ⁊ corruptione: qñ talia ⁊ similia de eisdẽ personis ⁊ actibus đ eodem instanti tpis sic contrarie formarentur.

v ¶ Alios vel eosdẽ: reprobat opi. Host. qui dicit in appellationis cã articulum antiquum posse reprobari per testes nouos: sed nõ per antiquos.

x ¶ Producere. hoc regulare fallit in multis casib⁹ quos scripsi in decre. fraternitatis. in. ix. q. ⁊ nota. Spe. in ti. de testi. §. satis viliter: ⁊ qđ dicit producere intellige ɔtra partẽ inuitam super quo vide qđ scripsi in vlti. q.

y ¶ In appellationis causa. reprobat cõem opinionẽ legistarũ dicentiũ q publicatis attestationibus in principali licebat pducere in causa appellatõis testes super eisdem capitulis. In hoc ɔcor. Hug. Joan. an. Tan. Azo. ⁊ Accur. per. l. eos. C. de app. ⁊. C. de temp. ap. per hanc: dicentes q. §. qui vero: i auten. de testi. col. vij. loquitur de testib⁹ pducendis i cã principali. sed canoniste contra. s. glo. Lau. Uincẽ. Tan. phi. Gof. ⁊ Inno. in predi. decre. quibus videtur cõsentire Guil. in specu. de testi. §. satis vtiliter: ver. ⁊ breuiter. ⁊ mouebanẽ p rõnem hic insertam: ⁊ vide qđ no. in. c. fraternitatis. in tertia glo. ⁊ qđ ibi scripsi.

z ¶ Cum. pro quia redditiuum cause: concor. de confue. c. ij. ⁊ certe huic rationi legiste respondere non possunt: que sumitur etiam ex precedenti. §. q2 vero: vbi de hoc. Ad leges codicis quas pro se inducunt facile respondetur vt intelligantur de veteribus capitulis nullo modo probatis: vel probatis aliter quam per testes. super quibus in appellationis causa bene licet prouidere testes. Joannes andree

⁊ ¶ Subornatio. ad huiusmodi intellectum. vide qđ scripsi in decreta. fraternitatis. in. viij. questione.

Clemens.v.in conci. vienensi.

¶ Iuramenta que romane ecclesie prestant romani principes fidelitatis existunt. Jo.an.

Romani[a] pncipes orthodore[b] fidei professores[c] sacro sanctā ro. ecclesiā cui[9] caput est christus[d] redēptor noster ac romanū pōtificem eiusdē redēptoris vicarium[e] feruore fidei ⁊ clare deuotiōis ꝓmptitudine[f] venerātes[g]: eidē romano pōtifici: a quo approbationē ꝑsone ad impialis celsitudinis apicē[h] assumēde: necnō vnctionē: ꝯsecrationē: ⁊ impij coronā accipiunt sua submittere[i] capita ñ reputarūt indignū: seq̃z[k] illi ⁊ eidē ecclesie q̄ a grecis imperium trāstulit in germanos: ⁊ a qua ad certos[l] eoꝝ pncipes ius ⁊ potestas eligendi regē in imperatorē postmodū promouēdum puenit[m]: astringere vinculo iuramēti: ꝓut tā mos obseruationis antiq̃[n] tpibus nouissimis renouate: quam forma iuramēti huiusmodi sacris inserta canonibus[o] manifestant. ¶ Dudū sane inter quōdā henricū impatorē tunc romanoꝝ regē[p]: ⁊ charissimū in xpo filiū nr̄m robertū sicilie[q] regē graui discordia[r] suscitata. Nos multis grādibusq̃z piculis q̄ exinde ꝓuētura verisil'r timebanť. itēdētes celeri[s] ⁊ optio remedio obuiare[t]: qbusdā ex frīb[9] nr̄is sā. ro. ec. car. exñtibus tūc in urbe[v] ꝓ reformāda pace[x] ⁊ solidanda ꝯcordia inter reges eosdē lr̄as nr̄as sub certa forma duxim[9] destinādas: inter alia i serētes in eis[y]: q cū ipsi reges eiusdē ecclesie spālissimi filij sibi iuramento fidelitatis: ⁊ al's multipliciter essent astricti: ipsius ecclesie debeāt eē promptissimi defensores. Dictis aūt lr̄is in notitiā dicti henrici ad impiū iā ꝓmoti sic ꝯductis: idē hēricus ab eisdē cardinalibus reqsitus: vt sup ꝯtentis in illis suū ꝓpositū rñderet: q̄si moleste tulisset q de iuramento fidelitatis huiusmodi p eū pstito i dictis litteris mentio haberet: non familiariter[z] nec secrete[⁊]: vt tractāde pacis qualitas exigebat: sed multis tabellionib[9] accersitis[?] ⁊ reqsitis[ꝛ] ab eo q de rñsionib[9] suis ꝯficerent publica instrumenta[a]: inter cetera publice presente multitudine hominū copiosa respondit[b] se nō fore cuiquā[c] ad iuramentū fidelitatis astrictum ⁊ q nunquā fecerit iuramentū pp qd̄ foret ad iuramentū fidelitatis obligat[9]: ⁊ q ipse nesciebat q antecessores sui romani imperatores vnquā iuramentum huiusmodi pstitissent: simulans se immemorē iuramentorū q̄ nobis ante coronationē suā prestiterat[c]: ⁊ post coronationē etiā innouarat[d]. ¶ Nos itaq̃z attendentes q huiusmodi responsio si sub dissimulatione ptrāseat vel silētio pallietur[e]: posset in magnū ⁊ euidens preiudicium ro. ec. redūdare[f]: dignum admodū[g] ⁊ oportunum fore ꝓsperimus: ut de iuramentis huiusmodi cōstitutiōi presenti aliq̄ breuiter annectamus. Dictus nāq̃z. h. quāprimū fuit in regem romanoꝝ electus solennes ad nos nūcios ꝯstinauit: dans eis per suas patentes litteras plenum ⁊ speciale mandatū exponendi[h] nobis pro eo deuotionem ipsius ⁊ reuerentiā filialem: quā ad nos ⁊ ro. ec. syncero gereť se dicebat[i] affectu necnō petendi ⁊ impetrandi a nobis fauorem ⁊ gratiam consuetos offerendi quoq̃z nobis ⁊ prestandi pro eo ⁊ in ipsius animam[k] debite nobis ⁊ idem ecclesie fidelitatis ⁊ cuiuslibet alterius generis iuramentū: ac nihilominus petendi a nobis p nostras sibi manus impendi unctionē ꝯsecrationem ⁊ romani imperij diadema[l]. ¶ Prefatis itaq̃z nuncijs in nostra ⁊ fratrum nostroꝝ presentia cōstitutis: ac s'm dicti tenorem mandati auinione vbi tunc eramus cū nostra curia residentes in publico consistorio in quo erat prelatoꝝ ⁊ alioꝝ tam clericorum quā laicorum non modica multitudo: premissis per eos corā nobis expositis supplicādo petitis humiliter ⁊ oblatis[m]. ¶ Nos eodem mādato ⁊ decreto[n] electionis eiusdem. h. ex parte principum tam ecclesiasticorum q̄z secularium qui eundem elegerant nobis per dictos nuncios presentatis: plena cum eisdem fratribus deliberatione discussis factaq̃z nobis de electione huiusmodi concordi ⁊ legitima plena fide examinata quoq̃z persona ipsius. h. pro

a Romani. Declarat illa fore fidelitatis iuramēta que pstat īperator ec. ro. approbationis sue tempore s'm formā capituli tibi domino: ⁊ tēpore coronationis s'm formā in pontificali descriptā. Et pmo ponit exordium in quo dicit romanos principes ꝓ tempore romanis pontificibus sua capita submisisse: ⁊ se illis astrinxisse: vinculo iuramenti. Secundo ibi: dudū. narrat assertionem īperatoris henrici se negantis ro. pon. p fidelitatis iuramentum astrictum exprimens qd̄ dedit cām denegatiōi predicte. Tertio ibi nos itaq̃z prouidens ꝯ futura pericula ponit duo iuramenta que prestiterat ipse henricus ecclesie romane. primū approbationis sue tpe per ꝓcuratores ad id mandatū habentes s'm formā. c. tibi dño. Secūdū tempore coronationis ⁊ ꝯsecrationis sue. qd̄ in vrbe prestitit per seipm s'm formā i pōtificali descriptā. Quarto ibi ceterū narrans talia ēt sacra prestita per Albertū īmediatū pdecessorē ipsi[9] Rodulphi ⁊ alios reges romanos declarat illa fore fidelitatis iuramēta. Quito ibi: porro. ponit formam iuramēti quā ipse henricus prestiterat in ingressu italie: ⁊ quā īnouarat coronationis tpe: que dicit patere p litteras ipsius henrici in archiuis curie romane reseruatas. Jo. an.

b ¶ Orthodore. si. ar. de sum. tri. dānamus ver. licet ergo et ibi exponitur.

c ¶ Professores. venerantes quod est. ꝯ. redeas retrograde vsq̃z ibi: fauore.

d ¶ Christus. ad col. i. de sac. vnc. c. vno. ꝟsi. sed vbi.

e ¶ Vicariū. de homi. pro humani. li. vi. de transla. ca. ij. ⁊ .iij. ⁊ cū diciť q est vicari[9] petri: vt. lxiij. dis. ego lodouicus .i. q. i. non equales. ⁊. q. vij. quotiens: ⁊ est impropria locutio: vel exponiť. i. gerit vicariā quā gessit petrus: vicarius. n. non dat vicarium ꝯ offi. vica. clericos.

f ¶ Promptitudine. quasi parata ⁊ expedita affectione ⁊ sine difficultate.

g ¶ Venerātes. xvij. di. §. huic ⁊. xix. di. in memoria. xi. dist. non aūt: ⁊. c. in tm̄: cū si. ⁊ hic tolle lr̄am non repulerūt indignū sua submittere capita.

h ¶ Apicem. apes apis volatilis quedā est: de qua de conse. di. v. nūq̄. de deci. nuncios. ⁊ .vij. q. i. ī apib[9]. sed apes apicis poniť pro summitate honore vel distinctiōis nota: qd̄ enī i summo ē a pedibus vel infimis distat: ⁊ hec sūmitas tpalia respicit: de ma. ⁊ obe. solite.

i ¶ Submittere. facit. lxiij. dis. valentinianus. de iudi. nouit. ver. nos igitur.

k ¶ Seq̃z. astringere viculo iuramenti: quod est. ꝯ.

l ¶ Ad certos. qui sunt illi: no. de re iudi. ad apl'ice: i fi. li. vi.

m ¶ Peruenit. de elec. venerabilem.

n ¶ Antique. concor. ꝯ. de transla. quanto ⁊ mos fidelissime vetustatis seruandus est. C. de testa. testamento.

o ¶ Canonibus. lxiij. di. tibi domino.

p ¶ Regem. qui nondum coronatus erat. Jo. an.

q ¶ Sicilie. que est spāle patrimoniū ecclesie: de iudi. ad apostolice. versi. preterhec cum suis concor. lib. vi.

r ¶ Discordia. diuersitatem cordium designat.

s ¶ Celeri. de celeritate vide pro ⁊ contra de elec. c. fi. lib. vi.

t ¶ Obuiare. vide qd̄ no. de rescrip. ad hoc in vlti. glo. ⁊ qd̄ ibi dixi

v ¶ In vrbe. anthonomatice: de pe. ⁊ re. significauit: ibi de hoc. de ꝟbo. sig. forus. ꝟsi. testes.

x ¶ Pace. qd̄ ad eū spectabat: de iudi. nouit. et ad alios platos. xc. dist. p totū de treu. ⁊ pace. c. .i. ⁊ vide qd̄ nota. de re iudi. ad apostolice. ver. deuotauit. lib. vi. p archi. xxiij. q. i. noli.

y ¶ In eis lr̄is ad cardinales directis.

z ¶ Nō familiariter. quasi non mansuete domestice ⁊ amicabiliter.

⁊ ¶ Secrete. v. q. iij. in loco.

? ¶ Accersitis. q̄si collectis: vel circa se sitis.

ꝛ ¶ Requisitis. no. tabelliones esse debere rogatum: de hoc in spec. de instru. edic. §. ij. ver. sed pone: ⁊. §. iij. l. i. colum. p Inno. ꝯ. de filijs ante do. instruc. c. i.

a ¶ Instrumenta. ad ppetuam rei memoriam .i. q. vij. maximū. xxvij. .q. i. omnes femine.

b ¶ Rñdit. tria capitula continet hec rñsio.

c ¶ Cuiquā. romanum pontificem includebat: de maio. ⁊ obe. solite ad finem.

c ¶ Prestiterat. p nuncios: vt sequitur.

d ¶ Innouarat. per seipsum.

e ¶ Pallieť. i. q̄si pallio cooperiatur. concor. de vsu pal. in fi.

f ¶ Redundare. prouidet circa. futura: de hoc de ser. nō ordi. c. i.

g ¶ Admodū. poniť p valde ꝯcor. ꝯ si. grauis. ⁊ de cor. vi. c. i. de magistris. quāto. ꝯ. de re iudi. pastoral. ver. nunqd̄ etiam: ⁊. ꝯ. de magistris .c. i. post prin.

h ¶ Exponendi. no. formā s'm quā cōstituendi sunt nuncij romanoꝝ regis petentis approbationem ecclesie.

i ¶ Dicebat. Seneca. lxxi. dis. epistola. Nil carius existimamus q̄ bñficiū quādiu petim[9]: nil vilius cum accepimus.

k ¶ Animā. ꝯcor. de iura. ca. c. fi. lib. vi. ⁊ ꝯ testi. pñtium. li. vi.

l ¶ Diadema. ppie dicitur corona īperialis vl' regia: ⁊ differt a serto q fit de floribus insertis: ⁊ corona que dicitur circulus capitis de quolibet metallo. diadema vero solum de auro ⁊ lapidibus preciosis: ⁊ cōponitur a dia qd̄ est duo: ⁊ demo. is. ex sui enim rotōditate principium dernit ⁊ finem.

m ¶ Oblatis. respicit tria ad que mandatū habebant. s. exponendi deuotionem: petendi fauorem: vnctionem ⁊c. offerendi iuramentum.

n ¶ Decreto. de quo. lxi. di. episcopus: ⁊ de elec. innotuit.

a ¶ Requirenda. facit de sup. neg. prela. grandi.
b ¶ Nouerant. ab his inquirenda sunt talia: de purga. ca. cum p. de electi. postq̃: ⁊ c. scriptum.
c ¶ Aliqualē quasi nō plenā: qr tūc nō videt examinatio psone necessaria de hoc. xxiij. di. qui episcopus. ī glo. ii. xlvij. di. de petro. ⁊ facit d ap. cōstitutis. ij.
d ¶ Noticiam. fuerat enīz pro pmotiōe fratris sui treuerē. archiepi aliquo tpe in curia
e ¶ Tibi dño. lxiii. di. ⁊ fuit iuramentum otrōis vt ibi pz ⁊ dicebat Guil. in spec. eo ti. §. i. ver. illō aūt post principiuz qp eius prestabat primo illō iuramentum legato apostolice sedis postea quando coronabatur iterum prestabat illud pape.
f ¶ Pontificali qō alias vocat ordinarium epale ⁊ no. Post. de ser. non or. consuluit qp ille liber autentic⁹ sit: qr illi⁹ libri verba ibi ponūtur: simile qō de arbore dicitur p. c. xxxv. q. v. ad sedem. Inducit etiam. xv. di. canones. ⁊. c. sancta. xxxv. iij. di. que ipsis. facit de offi. archi. c. i. ⁊. ca. ad h apertius probat hec lra
g ¶ Futurus illud est cōtra Io. qui no. xciii. dist. legimus: qp sola pricipū electio facit verū iperatorē: vides enim qp etiā approbatus ab ecclesia imperator non est donec coronationē: ⁊ ꝛsecrationē non recepit ab ecclesia: ⁊ facit qp dicā. ī. §. porro super verbo regis in glo.
h ¶ Polliceor. dicit. l. iii. ff. de polli. qp pactum est duorū consensus atqz cōuentio: pollicitatio vero solius offerentis promissum.
i ¶ Immediatus. signāter hoc dicit: cū ī possessiōe vltima tempora spectanda sint de cā pos. cuz ecclesie post pri. cū cōcor.
k ¶ Bonifacius. familiaris est hec probatio cum papa alium papam iducit in testem: vt not. Io. xi. q. iii. patet.
l ¶ Filium. de priuile. si papa. ver. similiter. lib. vi.
m ¶ Corticem. qō facere non debuit. i. q. i. marcion. de verb. sig. pterea. ⁊. c. itelligentia. ff. de legi. l. scire. Io. an.
n ¶ Curiositatis. sūmit hic pro subtilitate exquisita nimia cura sic ō renū. c. i. in prin. lib. vi.

ut absentia patiebatur eiusdē ⁊ de ipsi⁹ fide probitate ⁊ alijs q̃ in psona ipatoris sunt merito requēda[a]: cū plurib⁹ plātis ⁊ alijs magne auctoritatis viris q eiusdē. b. mores ꝛditionē ⁊ statū pleni⁹ nouerāt[b] in qsitoqz de eius psona cui⁹ etiā nos ⁊ ffes nri aliqualē[c] prius noticiaz[d] habebam⁹: pp qō facili⁹ trāsiuim⁹ in examinatione hmōi idonea reputata: ipm nominauimus denunciauimus ⁊ declarauimus regē romanorū: ipsi⁹ approbātes psonā eūqz sufficientē ⁊ habilē ōclarātes ad suscipiēdā impialis celsitudinis dignitatez: ac decernentes vnctionē consecrationē impijqz romani coronā sibi p manus nras debere ꝛcedi ⁊ subsequēter a pfatis nūciis sufficiens ad hoc ab eo vt pmittit mādatū hūtib⁹ fm formā in decretis que icipit. tibi dño[e] cōprehēsaz fidelitatis recepimus iuramentuz postq̃ idē. b. ꝛsecratiōis ⁊ coronationis sue tpe aliud eisdē cardinali b⁹: quos ad ipēdēdū sibi hmōi cōsecrationis ⁊ coronationis isignia misimus ad vrbem: illud nostro noie recipientibus iuramentū prestitit corporale: qō in libro pōtificali[f] ro. prestandū pō. p iperatorē coronationis sue tēpore ꝛtinet cui⁹ tenor dignoscit eē talis. Ego. H. romanoꝝ rex annuente dño futurus iperator[g]: pmitto spōdeo ⁊ polliceor[h] atqz iuro coram deo ⁊ beato petro: me decetero, ptectorē, pcuratorē ⁊ defensorē fore summi pontificis: ⁊ huius sancte ro. ecc. ī oībus necessitatibus ⁊ vtilitatib⁹ suis custodiēdo ⁊ ꝛseruādo possessiones honores ⁊ iura eius quātū diuino fultus adiutorio fuero fm scire ⁊ posse meū recta ⁊ pura fide: sic me deus adiuuet. ⁊ hec sctā dei euāgelia. ¶ Ceterū qn iuramēta hmōi fidelitatis existāt a retro romanis pncipib⁹ nō fuit hactenus hesitatū immo tā quondā albertus rex romanoꝝ immediatus[i] predecessor memorati Henrici bonifa.[k] pape viij. predecessoris nostri tempore approbationis eiusdem alberti q̃z rodulph⁹ pater ipsi⁹ ⁊ alij prede. eiusdem romanorum reges diuersis nostris predecessorib⁹ iuramentum fidelitatis ⁊ obedientie prestiterunt. Idemqz boni. memoratuz. a. iuramento huiusmodi ab eo recepto de fratrum suorum consilio presente prelatorum ⁊ aliorum multitudine copiosa auctoritate apostolica recepit in specialem suum filium[l] ⁊ ecclesie memorate: ipsūqz in regem romanorum assumpsit.

in imperatorem postmodum promouendum. Verum quia sepefactus. h. qui in proximis diebus fuit de hac luce subtractus: non virtutem ⁊ mentem: sed nudum verborum insectans corticez[m] sensumqz confundens iuramenta restringendo predicta curiose videbatur asserere: vt prefertur: illa ad debitum fidelitatis huiusmodi non extendi nouo modo curiositatis[n] huius luculente veritatis antidotum[o] presentis declarationis oraculo prouidimus apponendum. Quia ergo capitulis iuramento fidelitatis[p] cōtentis sollicita meditatione pensatis ipsa capitula[q] in prefatis imperatoris iuramentis quantum ad effectum mentem ⁊ virtutem[r]: ipsorum non est dubium ꝛtineri. Nos pmissis ⁊ alijs rōnibus ne qs in romanum assumptus principem vel imposterum assumendus an iuramenta huiusmodi per dictū. b. imperatorem prestita: ⁊ per successores ipsius in futurum prestanda fidelitatis existant: in dubitationem educere audeat: vel super his contrarium astruere veritati auctoritate apostolica de fratrum nostrorum consilio declaramus: illa iuramenta pdicta fidelitatis existere[s] ⁊ cēseri debere. ¶ Porro preter iuramenta predicta idez Henricus suorum inherens predecessorū vestigijs[t] priusq̃z ingrederetur italiā vel ibidē iura aliqua exerceret sub testimonio suarum patentium litterarum in manibus dilecti filij Iohannis de mollianis scholastici ecclesie tulenensis capellani nostri ad hoc specialiter per nos missi: ⁊ prefate ecclesie nomine recipientis, pmisit: ⁊ tactis[v] sacrosanctis euangelijs iuramento firmauit: q, eandem ecclesiam ⁊ fidem catholicaz pura fide totisqz viribus conseruaret reuerenter: ⁊ etiam defensaret omnemqz heresim scisma ⁊ hereticos quoslibet fautores ⁊ receptores ⁊ defensores ipsorum exterminaret[x] pro posse: ac nunquam cum saraceno pagano scismatico: seu alio quomodolibet communionem catholice fidei non habente: aut cum aliquo alio prefate ecclesie inimico vel rebelli: seu eidem manifeste suspecto vnionem quanlibet seu parentelam[y] aut[z] confederationem iniret: sed tam nostram q̃z successorum[3] nostrorum personas honorem ⁊ statum manutenere defenderet ⁊ conseruaret contra omnes homines cuiuscūqz esterent preeminētie dignitatis: vel

o ¶ Antidotum. pōit pro ꝛ vonū. vic vt no. ff. de peti. here. sed ⁊ si. §. ꝛsuluit vel p ꝛ datū: vt dici solet id qō dat ꝛ venenuz: vnde p medicina ponit: de iura. ca. ceteruz. inde dicit liber qdā antidotarius: qr cōtra vitia compositus.
p ¶ Fidelitatis. qō habet. xxii. q. v. de forma ⁊ facit. ꝛ. codē ego. H. ⁊ videre potes qō no. host. in sūma. de feu. §. qd sit fidelitatis. vbi et ponit plenā ⁊ plenioreē fidelitatis formam in quo ⁊ qd differat ab homagio dicam. ī. de re iudi. pastoralis. §. rursus de hoc p ꝛn. de re. iur. c. vltī.
q ¶ Ipsa capitula. cōtēta in fidelitatis iuramento.
r ¶ Virtutez. ad maiorē expssionem inculcat hec verba.
s ¶ Existere. non p hoc sequit qp subiecti imperatori sint ō tē porali dominio ecclesie: sac qō no. lxxi. di. legitur: ⁊ ī spec. de feu. §. ii. ver. xiiii.
t ¶ Vestigijs. qui. s. in ingressu italie iuramentum tale prestiterant. Scire debes prout habet etiaz in pontificali ass. pruinciali qō rex romanorum coronatur triplici corona. Prima est ferrea: quam recipit ab archiepo coloniensi in aquisgrani eiusdē dioc. ferrum aūt fortitudinē designat: quia vincere debet rebelles ⁊ infideles ꝛculcare. Secunda est argentea: quam ī gressus italiam recipit a mediolanēsi archiepo in villa modicien eiusdē dio. tñ ipse. b. recepit illā mediolani in ecclesia sancti ambrosij: argentum aūt designās mundiciam ⁊ claritatez significat ipsum principem talem esse deberet. Tertia est ō puro auro qua coronatur per papam ī ecclesia sancti petri ad altare sancti mauricij: ⁊ designat aurum qō oībus metallis est excellentius: ipsum imperatorem aliis regibus ⁊ principibus in potentatu ⁊ iustitia excellentiorez esse debere. Sic olim in his tribus metallis dabatur tributum romanis: vt scripsi de fide instru. inter dilectos sup glo. inditio.
u ¶ Tactis epi etiam cum fidelitatem iurant tangunt sacra: vt probatur. ꝛ. co. ego. H. ī fi. nō sic qñ testimonū dicūt. vel de calumnia iurant: qō dic de iura. ca. c. fi.
x ¶ Exterminaret idem verbū de here. excōmunicam⁹. §. moneantur ⁊. §. seq. ⁊ dicitur. q̃ si extra terminos vite vel iurisdictionis suc eos ponere: vñ ponit etiam pro dissipatione desolatione ⁊ exilio.
y ¶ Parentelam. alludit vulgare italicoꝝ: ⁊ ponitur p affinitate. Consanguinitatē. n. inire posset: facit institu. de legitima agna. tu. in fi.
z ¶ Successorum. vide qō no. ⁊ diri. co. ti. veritatis.

a ¶ Reges. romanos vt sequitur: et per hanc litteram videt q rex romanorū q nondum est iperator vel coronatus priuilegia dare possit: de quo satis nota. in Spec. de rescrip. psentari. §. fi. ver. item qd est obtentum: et hoc disputauit et tenuit. Ja. de are. cuius questionem ad litteram posuit. Ex. i. l. bene a zenone. C. de q̄dri prescrip. Inno. in decre. venerabilem: dicit q si imperator non possit recipere coronā i loco debito: nihilominus auctoritatem administrandi recipere potest a coloniēsi archiepo ad quē spectat vel ex ipsa electione habet illam sm eum refert Hosti. de verb. sig. super quibusdam q vidit in alamania p pricipes iudicari et teneri: qd rex romanorum post electionem cō cordē hēat oēm potestatē quam imperator: et q vnctio nihil addit: et facit qd no. Jo. xciij. dis. legimus vt scripsi sup ver. post q: et super ver. futurus. in gl. s3 quod plus est: vidi et habeo formas quarūdam lrarum que de registris Inno. iij. dicuntur extracte que narrarūt super negocio. discordie electionis de qua loquitur decre. venerabilē quarum altera dirigebat archiepis epis et platis et pricipibus alamanie et sclauie vel sclauonie: altera specialiter maguntino inter alia referentes q inconcussa cō suetudo impii facta certa rōni consona iur. subnixa per patiētiam se ap. tolerata et p tolerantiam approbata: hoc h3 q duobus electis in discordia vterq3 administrat vt rex et oēm imperij iurisditionem exercet q declarat ibi papa locum habere donec per papam alterius electio fuerit approbata aut reprobata

b ¶ Constantinum. disputant aliq an donatio p cōstantinū facta ecclesie ro. i psona beati Siluestri: de qua xcvi. di. cōstatinus palea est: valuerit: et an successor illam reuocare potuerit. Ac cursius tenet q donatio nō valuit i auc. quō o3 epos post princi. col. ij. sed Jo. cōtra q hoc notat lxij. dis. ego Ludouicus: q valuerit et q sit irreuocabilis pbat hec lra: et. cōtra. de elec. fundamēta. §. ne aūt li. vi. et facit quod no. host. i sum. de immu. ec. §. pe. ad fi.

c ¶ Carolum. de quo. xi. q. i. volumus: de iudi. nouit.

d ¶ Aduocatus. vide qd no. et scripsi de electi. venerabilem §. quod autem.

e ¶ In eo eēt. fac. xliij. di. ephesijs. xlvij. di. q ad nos de testi. constitutus.

f ¶ Aurea bulla: p3 ergo q ante coronationem nō vtit bulla sed sigillo: sic et papa aliter vtitur bulla ante coronationē q post: vt no. in fi. li. vi. super data: priuilegia imperiali cū aurea bulla vidisse nō memini nisi vnū: nec ēt multū videt expediēs puilegijs bullā aureā appendi pp pciositatem enim metalli est de subtractiōe bulle periculum. ob quam etiā cām prudentes prelati et pricipes temporis nostri sigillis argenteis vel aureis non vtuntur.

g ¶ Archiuis. habet idem verbū. C. de fide. instru. auc. ad hoc. xxx. q. i. peruenit vt ibi no. dicuntur archiui armarii librorum: et deriuatur ab archa. hiero. in plogo hester dicit seipsum librum leuasse de archiuis hebreorū: vide no. de pba. cū cām de prescrip. ad audientiam.

b ¶ Dilatorie. s. ad differendam litē actoris excōicati: de iudi. intelleximus opponitur. n. interdū in vim pemptorie: puta ad perimēdā electionē pp excōicationē eligentiū vel electi quo casu locū nō h3 de re. pia. co. ti. li. vi. et ibi no. dicit Guil. i spec. q ēt qñ opponit cōtra iudicē vel cōtra procuratorem non obstat lapsus termini. hoc no. in predicto. §. ver. quid si termino. et ver. seq. de secunda dixi de peu. in nostra.

i ¶ Litis principalis de cā vero appellatiōis plene scripsi. eo. ti. significauerunt: in tex et super glo. pe.

k ¶ Opponi. q̄druplex huius iuris rō habetur i decre. pia in prin. glo.

l ¶ Peremptorio. tenet hosti. in decre. pastoralis et guil. in specu. de dila. §. i. versicu. exceptorie. quod talis terminus ēt si hic non exprimatur intelligitur peremptorius alle. decre. consuluit: de offi. dele. hoc probat littera illius decre. pastoralis et Guil. ibi ex tunc vt ibi scripsi. sed dato q iudex peremptorie expressit nō obest. hoc vul hec lra.

m ¶ Assignato. iste terminus assignari debet ad petitionem actoris nō rei vt satis dixi. s. eo. pastoralis.

n ¶ Dilatorias. nunqd ad peremptorias proponendas possit iudex statuere peremptorium: fuit opinio q nō. de qua. s. eo. pastoral. s. pma glo.

o ¶ Non obstante. hanc opinionem in decre. pastoralis: approbare solebam hac ratione: quia q̄druplex ratio illius decr. pia ita urget post terminum sicut prius. Item q3 lis contestata est quasi q dam peremptorius terminus dilatoriarum: de re iudi. inter monasteriū et tamen post illam proponit hec exceptio. Item terminus datus ad exceptionem illam probādā qui lapsus est non impedit illam proponi de nouo ergo nec terminus datus ad proponendū. Itē snia nō pcludit viā huic exceptioni multominus termini lapsus: hec oia p bantur in predicta decr. pia et his rōnibus puto decre. hanc locum habere: etiam si nominatim exceptione excōmunicationis terminus datus eēt: nec enim potest iudex beneficium iuris auferre reo per quod ē sibi permissum q in qualibet parte litis illam opponat de reg. iur. indultū cū cōcor. lib. vi.

p ¶ Lugdu. c. ti. pia. li. vi. que statuit sub qua forma pponat: et quotiens termini probandi: et pena non probantis.

status: eidem etiam adijciens iuramēto q manuteneret semper atq3 seruaret priuilegia omnia per predecessores suos reges[a] ac imperatores romanos prefate romane et alijs quibuslibet ecclesijs quocūq3 concessa tempore et continentie cuiuscūq3: ipsaq3 omnia et specialiter ac precipue per clare memorie Cōstantinum[b] Carolum[c] Henricum Ottonem quartum Federicum secundum atq3 Rodulphum predecessores ipsius super concessione recognitione aduocatione annotatione quietatione et libera dimissione terrarum et prouinciarum romane ecclesie vbilibet positarum quarum etiam multas nominatim expressit sedi apostolice romanisq3 pontificibus super quocunq3 tenore concessa recognouit cōfirmauit: et ex certa scientia innouauit: ac etiam de nouo concessit: et terras ipsas atq3 prouincias recognouit ad ius et proprietatem ipsius ecclesie plenissime pertinere: easq3 nihilominus ex abundanti de nouo ecclesie sepefate donauit sub predicto se obligans iuramento quod ipsas aliquamue ipsarum partem nullo vnquam tempore occuparet seu quantum in eo esset ab alio permitteret occupari: nec in eis aut aliqua parte ipsarum iura aliqua possessiones aut tenutas haberet seu quomodolib3 possideret: nec i eis etiam potestarie seu cuiusuis capitanie aut iurisditionem quamcunq3 p se vel per alium exerceret: qd q3 vt princeps catholicus et sepedicte ecclesie aduocatus[d] atq3 defensor ipsam iuuaret et consilijs et auxilijs illi assisteret oportunis contra quoscunq3 inobedientes et rebelles eidem et precipue contra occupantes seu turbantes terras predictas seu prouincias vel partē quamlibet earundē. Sub eodem etiam iuramento promisit q tā ipam ro. ec. q alias ecclesias libertatem ecclesiasticam bona iura prelatos et ministros ecclesiarum ipsarum manuteneret cōseruaret atq3 defenderet suo posse. et q ec. ro. vasallos contra iusticiam nullatenus offensurus: deuotosq3 fideles ecclesie ēt in imperio ɔstitutos benigne tractaret: nec eos opprimeret ɔtra iusticiam aut quantū i eo eēt[e] per aliū opprimi sustineret: sed in suis potius iuribus et iusticijs ɔseruaret. Hoc quoq3 iuramentum et etiam pristinum pro eo nobis p suos nūcios vt premittitur pstitū: receptis sue coronationis insignijs inouauit: put i patētibus litteris añ coronationem ipam eius regio magno sigillo et alijs post coronationē eadem eius ipiali aurea[f] bulla munitis inde cōfectis litteris quas in archiuis[g] romane eccle. reponi et diligenter cōseruari fecimus plenius cōtinetur.

Rubrica de exceptionibus.

Clemens. v. in ɔcilio vienensi.

¶ Exceptio excōicationis opponitur dilatorie qñcunq3 peremptorio non obstante. Jo. and.

Excōicatiōis exceptio dilatorie[h] in qualibet parte litis[i] opponi[k] pōt termino perēptorio[l] p iudicē assignato[m] ad proponendum exceptiōes declinatorias et dilatorias[n]: non obstante[o]. ¶ Seruata tñ constitutione felicis recordationis Innocentij pape quarti edita circa hoc i concilio lugdunensi[p].

Rubrica de sentētia et re iudicata:

Clemēs quintus in cōcilio vienensi.

¶ Qui tres snias ɔtrarias in quauis causa reportauit: de illarum nullitate nō agit nec excipit ipsarū executione non facta. Jo. an.

Ut calūnijs litigantium occurratur: is qui in beneficiali vel alia quauis[q] cā tres[r] ɔtra[s] se i petito

Excōicationis. Primo decidit dubium. Scdo illud determiat et cōtra declarat ibi: seruata tñ. Imola. Se sūmat reprobās qd no. hosti. e. ti. pastoralis: qui dixit obstare lapsum termini huic exceptioni pponēde l3 vbi terminus statutus non est: opponi posset vsq3 ad sniam: et approbat quod ibi no. Ber. et host. et guil. in spec. eo. ti. §. ii. ver. sed nūquid post. et itelligitur hoc d maiori excōicatione que repellit ab agendo. s. eo. a nobis: facit de senten. excōmu. si quem. Jo. an.

Ut calumnijs. Primo premissa ratione decidit vnum casum. Secundo simili ratione decidit aliū ibi: similiter: tertio declarat et ostendit constitutionem locum habere ēt ad pendentia p appellationem ibi q ad causam. Imola. Et respicit ēt pendentia: nouum et equum quod hic dicitur cui est s. s. e. com. de sequestra. pos. c. fi. et huic pn. cōcor. de pe. calumniam.

q ¶ Quauis. icludit spūales qñ spūales criminales ciuiles et mixtas.

r ¶ Tres. successiue et sup eo. articulo: nō. n. locū h3 hec pars qñ sup diuersis tribus articulis: l3 eiusdē cāe tres iterlocutorie sint late ɔ partem.

s ¶ Cōtra se. de tertio q vult pp sua3 iteresse executionē snie impedire: habetur eo. ti. cū super: et ibi satis no. Inno. et Host.